

Til: Stortingets familie- og kulturkomite
Fra: Hovedorganisasjonen KA
Re: Høring om Representantforslag 73 S (2025-2026)

Kopi:

Dato:

Høringssvar fra Hovedorganisasjonen KA om Representantforslag 73 S (2025-2026) - rammevilkår for organisasjonseide kulturbygg

Om Hovedorganisasjonen KA

Hovedorganisasjonen KA er arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige og ideelle virksomheter. Blant våre medlemmer er alle arbeidsgiverne i Den norske kirke, flere kirkesamfunn, samt stadig flere frivillige organisasjoner og stiftelser med et verdibasert grunnlag. Vi har over 400 medlemsvirksomheter. Kristne organisasjoner utgjør en stor gruppe blant dem som eier husene dette representantforslaget retter seg mot, og KA representerer flere av disse.

Stort behov for tiltak

Det kristne organisasjonslivet i Norge er landsdekkende og svært omfangsrikt i aktiviteter og profiler. En sammenlikning med den politiske sfæren viser at mens Arbeiderpartiet har om lag 44 000 medlemmer, har Norsk Luthersk Misjonssamband over 50 000. Mens Senterungdommen har cirka 1 500 medlemmer, har den kristne ungdomsorganisasjonen KFUK-KFUM over 17 000. Mange av de 5 500 husene eid av frivillige organisasjoner og stiftelser som representantforslaget viser til, eies av organisasjoner som disse.

KA mener dagens momskompensasjonsordning for frivillig sektor har to store utfordringer ved seg: Den er ikke regelstyrt, noe som gir mindre forutsigbarhet for sektoren – og den gir ikke momskompensasjon for hverken nybygg eller rehabilitering, ombygging og tilbygg (ROT).

Den manglende momskompensasjonen for frivillighetsbygg skaper flere negative effekter. Frivillige lokallag og organisasjoner med skjør økonomi må nedprioritere nødvendig vedlikehold og rehabilitering av bygg, fordi kostnadene blir for store. Dette fører blant annet til:

- Mindre frivillig aktivitet, fordi byggene ikke svarer på frivillighetens behov
- Negativ klimaeffekt, fordi gamle og lite energieffektive bygg ikke blir utbedret og energieffektiviserte
- Dårlig inneklima for barn, unge og eldre som kommer på aktiviteter

Vi viser til forslagens begrunnelse, som peker på at 60 % av disse byggene ble reist mellom 1880 og 1960. Det er et bilde vi kjenner oss igjen i. Svært mange står de neste årene overfor krevende ROT-prosjekter, og det tjener ikke samfunnet at flere av disse prosjektene risikerer å stoppes fordi de nødvendige innkjøpene og tjenestene beskattes 25 %.

Viktig å inkludere leirstedene

Forslaget nevner flere typer kulturbygg som er sentrale arenaer for den kulturelle infrastrukturen i Norge, som grendehus, samfunnshus, ungdomshus og bedehus. I tillegg omtales *andre organisasjonseide bygg*.

I vår dialog med våre medlemsvirksomheter, har det av flere blitt trukket frem at en svært viktig gruppe bygg som ikke blir nevnt spesifikt i forslaget, er leirsteder. Dette er kulturbygg der svært mange unge får sitt første møte med en scene, en underholdningskveld, et faglig opplegg for å lage en fremføring, en idrettsarena uten laguttak, et sted manges liv formes gjennom gode opplevelser. For mange av de frivillige organisasjonene vi har kontakt med, er det særlig ivaretagelse av disse byggene som koster mye, spesielt fordi de blir så mye brukt.

For Hovedorganisasjonen KA er det derfor viktig å presisere at forslaget bør forstås som å inkludere leirsteder eid av frivillig sektor.

Et løft for frivilligheten

I regjeringens *Plan for Norge* trekkes det frem at rammevilkårene for frivillig barne- og ungdomsarbeid skal styrkes:

Samtidig styrker vi de forebyggende tilbudene som gjør at barn og unge blir sett, hørt og inkludert. Idrett, kultur, frivillighet og gode lokalsamfunn er avgjørende for fellesskap og mestring i barn og unges liv. (Plan for Norge, side 8)

Med dette representantforslaget får Stortinget og regjeringen en anledning til å bidra til det vi opplever er en bred, felles politisk visjon, nemlig at sivilsamfunnet i Norge skal styrkes ved at frivillig sektor gis rammevilkår som gjør det mulig for livet å utfolde seg, også utenfor skole, jobb og barnehage.

Vi har over lang tid sett det som en utfordring at mens norske kommuner, som får momskompensasjon gjennom *merverdiavgiftskompensasjonsloven*, også får kompensasjon for utgifter i byggprosjekter, mens frivillig sektor, som får momskompensasjon gjennom *forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner*, ikke får det.

For frivillig sektor vil en momskompensasjonsordning som inkluderer byggeprosjekter oppleves som et håndslag fra politisk side, i en tid der de økonomiske rammene er presset, samtidig som samfunnets behov for tiltak for barn, unge og eldre aldri har vært større.

Vi ber komiteen samle seg om en positiv innstilling til representantforslaget, og bidrar gjerne i en dialog om hvordan ordningen kan utformes.

Kontakt oss gjerne

Jens A. Bjelland, direktør for politikk, ledelse og innovasjon
jens.bjelland@ka.no – tlf 993 65 798